

УКРАЇНА
МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ДМИТРА МОТОРНОГО

НАКАЗ

02.03.2026

м. Запоріжжя

№ 18 - Од

**Про перезатвердження
Положення про програму навчання
здобувачів вищої освіти – силабус**

На підставі Закону України «Про вищу освіту», Наказу МОН України від 15.05.2024 р. № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ, Положення про кредитно-модульну систему організації освітнього процесу підготовки фахівців в ТДАТУ, Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти ТДАТУ, Положення про робочу програму навчальної дисципліни, Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ТДАТУ, отриманих у неформальній та інформальній освіті та з метою встановлення єдиних вимог в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного до структури, правил оформлення силабусу з навчальної дисципліни,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус зі змінами (далі – Положення).
2. Положення ввести в дію з 01.09.2026 р.
3. Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус (2021) вважати таким, що втратило чинність.
4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого проректора ЛОМЕЙКА О.П.

Ректор

Сергій КЮРЧЕВ

Перший проректор

 Олександр ЛОМЕЙКО

Начальник юридичного відділу

 Олексій БИЧКІВСЬКИЙ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПРОГРАМУ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ -
СИЛАБУС**

Запоріжжя 2026

Положення про програму навчання здобувачів вищої освіти – силабус / Ломейко О.П., Шарова Т.М., Скляр Р.В., Дереза О.О., Тараненко Г.Г., Аюбова Е.М., Вороніна Ю.Є., Вовк О.Ю., Землянська А.В. Запоріжжя: ТДАТУ, 2026. 15 с.

Зазначене Положення розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту», Наказу МОН України від 15.05.2024 р. № 686 «Про затвердження Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти», Положення про організацію освітнього процесу в ТДАТУ, Положення про кредитно-модульну систему організації освітнього процесу підготовки фахівців в ТДАТУ, Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти ТДАТУ, Положення про робочу програму навчальної дисципліни, Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ТДАТУ, отриманих у неформальній та інформальній освіті.

Метою цього Положення є встановлення єдиних вимог в Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного до структури, правил оформлення силабусу з навчальної дисципліни.

У Положенні викладені вимоги до силабусу з навчальної дисципліни, які розкривають мету та завдання його розробки, зміст кожної структурної частини.

Авторський колектив:

Ломейко О.П. – перший проректор, к.т.н., доцент

Шарова Т.М. – начальник ННЦ, д.філол.н., професор

Скляр Р.В. – завідувачка відділу МЯОД, к.т.н., доцент

Дереза О.О. – голова методичної комісії МТФ, к.т.н., доцент

Тараненко Г.Г. – голова методичної комісії ННІЗУП, к.пед.н., доцент

Аюбова Е.М. – голова методичної комісії АТЕ, к.б.н., доцент

Вороніна Ю.Є. – голова методичної комісії ФЕБ, к.н. з держ. упр., доцент

Вовк О.Ю. – голова методичної комісії ЕКТ, к.т.н., доцент

Землянська А.В. – провідний фахівець ННЦ, к.філол.н., доцент

РОЗГЛЯНУТО І УХВАЛЕНО

Науково-методичною радою ТДАТУ

Протокол №7

від 20.02.2026 року

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ТДАТУ

Протокол №7

від 27.02.2026 року

1 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Силабус – документ, який надає основну інформацію про освітній компонент у стислій формі, може включати тематику, критерії оцінювання тощо. Форма та зміст силабусу визначається внутрішньою нормативною базою закладу вищої освіти.

1.2 Об'єктом силабусу є навчальна дисципліна. Силабус навчальної дисципліни розробляється із врахуванням студентоцентрованого підходу. Суб'єктами силабусу є викладач та здобувач вищої освіти.

1.3 Силабус навчальної дисципліни – це документ, що готується для здобувачів вищої освіти для ознайомлення зі змістом навчальної дисципліни, особливостями формування відповідних компетентностей, досягнення результатів навчання та ін.

1.4 Силабус навчальної дисципліни розробляється як для обов'язкових, так і для вибіркових освітніх компонентів.

1.5 Силабус навчальної дисципліни сприяє забезпеченню інформаційних умов для формування цілісного уявлення щодо якості освітньої діяльності в процесі вивчення навчальної дисципліни, формуванню індивідуальної освітньої траєкторії та укладається на принципах прозорості, об'єктивності, академічної доброчесності.

2 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗРОБКИ ЗМІСТУ СИЛАБУСУ

2.1 Загальні вимоги

Положення встановлює загальні вимоги в університеті до структури та правил оформлення силабусу.

До структури силабусу входять наступні складові:

- 1) Заголовок.
- 2) Реквізити навчальної дисципліни.
- 3) Загальний опис навчальної дисципліни.
- 4) Очікувані результати навчання.
- 5) Тематика навчальної дисципліни.
- 6) Види контролю та система оцінювання результатів навчання.
- 7) Політика курсу.
- 8) Додаткова інформація з навчальної дисципліни (*за наявністю*).
- 9) Перелік рекомендованої літератури.
- 10) Відомості про погодження.

2.2 Структурні елементи силабусу

2.2.1 Заголовок

Заголовок розміщується на початку силабусу у такому вигляді:

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО
Назва факультету, на якому викладається дисципліна
Назва кафедри, що забезпечує викладання
СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«*НАЗВА ДИСЦИПЛІНИ*»

2.2.2 Реквізити навчальної дисципліни

Реквізити навчальної дисципліни оформлюються у вигляді таблиці, наведеної нижче.

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський) / Другий (магістерський) / Третій (освітньо-науковий)</i>
Освітня програма*	<i>Назва</i>
Статус дисципліни**	<i>Дисципліна за вибором здобувача</i>
Курс навчання, семестр*	<i>X курс, X семестр</i>
Обсяг дисципліни*	<i>Загальна кількість годин, кількість кредитів ЄКТС</i>
Семестровий контроль	<i>Екзамен/диференційований залік/залік</i>
Інформація про керівника курсу*	<i>ІПБ, науковий ступінь, вчене звання, електронна пошта, посилання на профіль</i>

* для обов'язкових освітніх компонентів

** для вибіркових освітніх компонентів

2.2.3 Загальний опис навчальної дисципліни

У цьому розділі у вигляді анотації курсу необхідно відобразити наступне: місце навчальної дисципліни в галузі науки та системі професійної підготовки фахівця; вхідні вимоги для успішного засвоєння обов'язкової дисципліни (перелік дисциплін, на яких базується її вивчення, або знання і вміння, які необхідно мати для її вивчення, тощо).

Мета вивчення дисципліни є системотворчим елементом, що відіграє вирішальну роль у організації та здійсненні всього процесу навчання. Мета – це передбачуваний результат навчання.

Мету навчання рекомендується формулювати таким чином, щоб була можливість виміряти ступінь її досягнення (навчити..., виробити..., сформувати... і т.п.).

Завдання – це конкретне вираження мети, відповідь на питання: із чим знайомить, чому навчає, що реалізовує та розкриває ця дисципліна. Завдання –

це своєрідні підцілі, реалізація яких уможлиблює досягнення заявленої мети.

Мета й завдання формулюються відповідно до програми навчальної дисципліни.

2.2.4 Очікувані результати навчання

Для обов'язкової навчальної дисципліни наводяться визначені освітньою програмою компетентності та програмні результати навчання, для формування яких вона використовується. Для дисципліни за вибором здобувача зазначаються знання і вміння, яких вони надає.

2.2.5 Тематика навчальної дисципліни

В цьому розділі необхідно навести назви двох змістових модулів та теми до них відповідно до робочої програми навчальної дисципліни.

2.2.6 Види контролю та система оцінювання результатів навчання

Цей розділ містить інформацію про всі види контролю, які здійснюються при вивченні дисципліни відповідно до [Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти ТДАТУ](#).

В інформації про *поточний контроль* наводиться наступне:

- час проведення поточного контролю у загальній формі (наприкінці лабораторного чи практичного заняття тощо);
- перелік завдань, за виконання яких здобувачі вищої освіти отримують бали, у загальній формі (виконання звіту з певного заняття, захист звіту з певного заняття у усній формі, захист звіту з певного заняття у вигляді тестів тощо);
- умови допуску до поточного контролю (наявність оформленого звіту з лабораторної чи практичної роботи тощо);
- критерії оцінювання завдань поточного контролю.

В інформації про *самостійну роботу* наводиться наступне:

- час виконання самостійної роботи у загальній формі (до початку лабораторного чи практичного заняття, протягом змістового модуля тощо);
- перелік завдань самостійної роботи, за виконання яких здобувачі вищої освіти отримують бали, у загальній формі (підготовка до лабораторного чи практичного заняття, вивчення додаткового матеріалу, проходження курсу неформальної освіти тощо);
- критерії оцінювання завдань самостійної роботи.

В інформації про *підсумковий модульний контроль* наводиться наступне:

- перелік завдань, за виконання яких здобувачі вищої освіти отримують бали, у загальній формі (30 тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle);
- умова допуску до підсумкового модульного контролю (виконання всіх видів навчальної роботи змістового модуля з дисципліни);
- критерії оцінювання завдань підсумкового модульного контролю.

В інформації про *семестровий контроль* наводиться наступне:

- перелік завдань, за виконання яких здобувачі вищої освіти отримують бали,

у загальній формі (екзаменаційний білет, що містить два теоретичних і одне практичне завдання; підсумковий тест на освітньому порталі тощо);

- умова допуску до семестрового контролю (отримання від 35 до 59 балів за результатами виконання усіх видів поточної навчальної роботи та ПМК);

- критерії оцінювання завдань семестрового контролю.

Наприкінці розділу зазначається, що підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за всі форми навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню, і вказаних у робочій програмі навчальної дисципліни.

2.2.7 Політика курсу

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог, які викладач ставить перед здобувачем ВО у процесі вивчення конкретної дисципліни (включно з [політикою академічної доброчесності](#)). Вимоги можуть стосуватися відвідування занять (неприпустимість пропусків, запізнень, правила щодо зарахування пропущених занять тощо); правил поведінки на заняттях (активна участь, виконання необхідного мінімуму навчальної роботи і ін.); заохочень і стягнень (за що можуть нараховуватися або відніматися бали тощо). Обов'язково у цьому розділі вказується про можливість відпрацювання занять (відпрацювання на Освітньому порталі за погодженням з викладачем тощо), про можливість підняття рейтингу з лабораторного чи практичного заняття впродовж змістового модуля (шляхом додаткового опитування у визначений викладачем час, шляхом повторного проходження тесту на Освітньому порталі за погодженням з викладачем тощо).

2.2.8 Додаткова інформація з навчальної дисципліни (за наявності)

У додатковій інформації може наводитись наступне:

– можливість зарахування результатів навчання отриманих у неформальній та інформальній освіті відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ТДАТУ отриманих у неформальній та інформальній освіті](#);

– інша інформація для здобувачів вищої освіти щодо особливостей опанування навчальної дисципліни.

2.2.9 Перелік рекомендованої літератури

У список рекомендованої літератури включаються 3-5 основних сучасних підручників або навчальних посібників, які, на думку викладача, максимально повно розкривають зміст навчальної дисципліни. Перевагу необхідно надавати навчальним виданням, які отримали гриф вченої ради університету та розміщені в репозитарію університету. Для літератури, розміщеної у репозитарію університету або на сайті кафедри, обов'язково вказується URL-адреса, а для іншої літератури за можливістю. Забороняється включати видання мовою держави-агресора.

2.2.10 Відомості про погодження

Наводяться наприкінці силабусу. Силабус з обов'язкового освітнього компонента погоджується з гарантом освітньої програми, про що наводяться відомості у вигляді дати погодження, наукового ступеня, вченого звання, ім'я та прізвища гаранта. Силабус з вибіркового освітнього компонента погоджується з завідувачем кафедри, про що наводяться відомості у вигляді дати погодження, наукового ступеня, вченого звання, ім'я та прізвища завідувача кафедри.

3 ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ТА ОНОВЛЕННЯ СИЛАБУСУ

3.1 Силабус навчальної дисципліни розробляється науково-педагогічним працівником/ групою науково-педагогічних працівників кафедри, якому(им) доручено її викладання.

3.2 Силабус навчальної дисципліни розробляється на основі робочої програми навчальної дисципліни (далі - РП) та є документом, що узагальнює її зміст у скороченій, інформаційно орієнтованій формі.

3.3 Силабус створюється та оновлюється науково-педагогічним працівником або групою науково-педагогічних працівників, відповідальних за викладання навчальної дисципліни, на основі змін, затверджених у робочій програмі.

3.4 Будь-які зміни, що вносяться до силабусу, мають відображати зміни, прийняті у відповідній РП, з метою забезпечення змістовної та методичної узгодженості між документами.

3.5 Силабус обов'язкової навчальної дисципліни погоджуються гарантом освітньої програми.

3.6 Силабус дисципліни за вибором здобувача ВО погоджується завідувачем кафедри до початку процедури вибору освітніх компонентів.

3.7 Відповідальність за своєчасність розроблення, оновлення силабусу покладається на науково-педагогічного працівника(ів), якому(им) доручено викладати навчальну дисципліну, та на завідувача відповідної кафедри.

3.8 Силабус навчальної дисципліни є складником навчально-методичного комплексу забезпечення навчальної дисципліни, оприлюднюється на освітньому порталі та вебсайті ТДАТУ.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**Факультет енергетики і комп'ютерних технологій
Кафедра електротехніки та електромеханіки імені професора В.В. Овчарова**

**СИЛАБУС
з навчальної дисципліни
«ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕЛЕКТРОТЕХНІКИ, ЧАСТИНА 1»**

РЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Освітня програма	Електроенергетика, електротехніка та електромеханіка
Курс навчання, семестр	2 курс, 3 семестр; 1с(ФМБ) курс, 1 семестр
Обсяг дисципліни	120 годин, 4 кредити ЄКТС
Семестровий контроль	Екзамен
Інформація керівника курсу	Волков Олексій Юрійович, к.т.н., доцент oleksij.volkov@tsatu.edu.ua http://www.tsatu.edu.ua/fk/people/volkov-oleksij-jurijovych/

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу. Дисципліна дозволяє здобувачам вищої освіти отримати кількісну та якісну інформацію про електромагнітні процеси в електричних колах постійного і однофазного синусоїдного струмів, що працюють в усталених режимах, яка необхідна для аналізу роботи електроенергетичного, електротехнічного та електромеханічного обладнання, відповідних комплексів і систем. Вона закладає основи для вивчення подальших дисциплін професійного спрямування. За допомогою знань і умінь, отриманих при її вивченні, здобувачі вищої освіти зможуть розуміти і аналізувати фізичні процеси, які відбуваються в електричних машинах, електроприводах, електричних мережах, комутаційній і захисній апаратурі та інших складових електротехнічних систем. Для успішного засвоєння дисципліни потрібно попередньо оволодіти дисциплінами «Фізика», «Вища математика», «Електротехнічні матеріали», «Інженерна і комп'ютерна графіка», «Історія електротехніки», «Вступ до фаху».

Метою вивчення дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти знань про теорію аналізу електричних кіл постійного і однофазного синусоїдного струмів та навичок щодо їх застосування у прикладних умовах.

Завдання дисципліни полягає у вивченні основних понять електротехніки, суті фізичних явищ електротехніки, законів електричних кіл та їх математичних записів, одиниць вимірювання електричних та магнітних величин і співвідношень між ними, структурних елементів електричних кіл постійного і однофазного синусоїдного струмів та їх умовних графічних й літерних позначень, методів розрахунку лінійних кіл постійного та однофазного струмів, а також у набутті

практичних навичок із застосування отриманих теоретичних знань у прикладних питаннях.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Загальні компетентності (ЗК)	Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	Результати навчання (РН)
ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	ФК2. Здатність вирішувати практичні задачі із залученням методів математики, фізики та електротехніки.	РН5. Знати основи теорії електромагнітного поля, методи розрахунку електричних кіл та уміти використовувати їх для вирішення практичних проблем у професійній діяльності. РН7. Здійснювати аналіз процесів в електроенергетичному, електротехнічному та електромеханічному обладнанні, відповідних комплексах і системах.

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Електричні кола постійного струму та однофазні нерозгалужені кола синусоїдного струму

Тема 1. Лінійні нерозгалужені електричні кола постійного струму.

Тема 2. Лінійні розгалужені електричні кола постійного струму.

Тема 3. Лінійні нерозгалужені електричні кола синусоїдного струму.

Змістовий модуль 2. Однофазні розгалужені електричні кола синусоїдного струму та аналіз однофазних кіл синусоїдного струму

Тема 4. Лінійні розгалужені електричні кола синусоїдного струму.

Тема 5. Символічний метод розрахунку кіл синусоїдного струму.

Тема 6. Аналіз електричних кіл синусоїдного струму.

Тема 7. Кола синусоїдного струму з взаємною індуктивністю.

ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Поточний контроль здійснюється наприкінці кожного лабораторного заняття (за 15 хвилин до закінчення) і полягає у захисті оформленого звіту з лабораторної роботи через проходження на Освітньому порталі тесту для поточного контролю, який містить 5 завдань розрахункового характеру. Умовою допуску до проходження цього тесту є оформлений звіт. Бал за поточний контроль виставляється з результату тесту. Максимальні бали за кожне лабораторне заняття вказані у таблиці нижче.

Самостійна робота здійснюється до початку лабораторного заняття і полягає у вивченні лекційного матеріалу, письмовому виконанні стереотипних теоретичних і практичних завдань на його засвоєння та проходженні тестів для контролю лекційного матеріалу на Освітньому порталі. Бал за самостійну роботу виставляється за результатами тестів для контролю лекційного матеріалу (як добуток відносного середнього балу на максимальний бал за самостійну роботу з наведеної нижче таблиці) з урахуванням наявності письмових звітів про виконання завдань на засвоєння лекційного матеріалу (у разі відсутності звітів бал знижується на відсоток невиконаних завдань, поділений на 50).

Підсумковий модульний контроль (ПМК) здійснюється двічі у семестр на тижнях ПМК за розкладом лабораторних занять з дисципліни. Він полягає у проходженні на Освітньому порталі тестів ПМК, кожен з яких містить 30 тестових

завдань закритої форми, які є випадковими питаннями з тестів контролю лекційного матеріалу. Умовою допуску до ПМК є виконання всіх видів навчальної роботи відповідного змістового модуля. Бали за підсумкові модульні контролю виставляються з результатів тестів ПМК. За кожний ПМК максимально можна отримати 10 балів.

Семестровий контроль (екзамен) здійснюється на сесії згідно розкладу і полягає у проходженні на Освітньому порталі екзаменаційного тесту, який містить 15 випадкових питань з тестів для контролю лекційного матеріалу і 15 випадкових завдань з тестів для поточного контролю. Умовою допуску до проходження екзаменаційного тесту є отримання від 35 до 59 балів за результатами виконання усіх видів поточної навчальної роботи та ПМК.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за всі форми навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню. Розподіл балів наведений у робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика навчальної дисципліни спрямована на її успішне засвоєння і ґрунтується на принципах відповідальності, толерантності всіх учасників освітнього процесу один до одного, принципах академічної доброчесності і по відношенню до здобувачів вищої освіти полягає у наступному:

- на лабораторне заняття з'являтися підготовленим: мати виконану самостійну роботу і заготовку для звіту;
- не пропускати лабораторне заняття без поважної причини, а у разі пропуску заняття відпрацьовувати його на Освітньому порталі за завданням, виданим викладачем;
- при проведенні лабораторного дослідження дотримуватись правил техніки безпеки і приступати до його виконання тільки після дозволу викладача;
- підвищення рейтингу з лабораторного заняття чи самостійної роботи допускається і відбувається за погодженням з викладачем не пізніше закінчення відповідного змістового модуля за завданням, яке видає викладач;
- під час виконання лабораторних робіт, самостійної роботи та контрольних заходів списування та інші порушення академічної доброчесності забороняються відповідно до [Положення про академічну доброчесність](#);
- ознайомлення з отриманими балами здійснюється на заняттях, на екзамені або через повідомлення на Освітньому порталі (у повідомленні до викладача вказується дисципліна, номер групи та інформація, яку необхідно надати);
- апеляція щодо підсумкової оцінки з дисципліни здійснюється у встановленому порядку відповідно до [Положення про апеляцію результатів оцінювання знань здобувачів вищої освіти](#);
- під час навчання необхідно дотримуватись академічної етики: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність, дбайливо ставитись до обладнання та книжкового фонду, виконувати графік освітнього процесу.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

При вивченні дисципліни допускається використання неформальної освіти у вигляді проходження англійських онлайн-курсів «[Diploma in Electrical Technology](#)» і «[Series Parallel Circuits and Ohm's Law](#)» на платформі [Alison](#). За

результатами проходження вказаних курсів зараховується самостійна робота з першого змістового модуля. Для підтвердження необхідно надати скріншоти з особистого кабінету на платформі Alison про результати проходження цих курсів. На скріншотах мають бути прізвище та ім'я здобувача вищої освіти, назви курсів, назви модулів та отримані за них бали. Бал за самостійну роботу виставляється як частка від максимальної оцінки за проходження курсів.

У разі проходження інших курсів зарахування отриманих на них результатів навчання здійснюється у встановленому порядку відповідно до [Положення про порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти ТДАТУ отриманих у неформальній та інформальній освіті.](#)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Вовк О.Ю., Квітка С.О., Попова І.О. Лінійні електричні кола постійного струму: навчальний посібник. Запоріжжя : ВПЦ «Люкс», 2023. 227 с. URL: <https://elar.tsatu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/78b5014f-b2e2-4978-afdc-b11bff35f6a0/content>

2. Овчаров В.В. Теоретичні основи електротехніки, частина 1. Мелітополь : Видавничо-поліграфічний центр «Люкс», 2007. 389 с. URL: https://drive.google.com/file/d/1Yb6Gg4y3WFDF8yEEDmsKiYouNkKHbjTN/view?usp=drive_open

3. Коваль Ю.О., Гринченко Л.В., Милютченко І.О., Рибін О.І. Основи теорії кіл: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. Ч.1 / За заг. редакцією В. М. Шокала та В. І. Правди. Х. : Компанія СМІТ, 2008. 432 с.

4. Хілов В.С. Теоретичні основи електротехніки: підручник. К. : Видавництво «Каравела», 2021. 468 с.

5. Маляр В.С. Теоретичні основи електротехніки: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2018. 416 с.

Силабус погоджено 20 серпня 2025 р.

Гарант ОПП, к.т.н., доц. Олександр КОВАЛЕНКО

Орієнтовний зразок силабусу освітнього компонента за вибором здобувача

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

Механіко-технологічний факультет

Кафедра експлуатації та технічного сервісу машин

СИЛАБУС

з навчальної дисципліни

«ЕНЕРГО- ТА РЕСУРСОЗБЕРЕЖЕННЯ В АПК»

РЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Дисципліна за вибором здобувача
Семестровий контроль	Диференційований залік

ЗАГАЛЬНИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Анотація курсу. Дисципліна «Енерго- та ресурсозбереження в АПК» поєднує у собі теоретичну та практичну підготовку здобувачів СВО «Бакалавр» з питань, що стосуються виробництва, перетворення і економного споживання різних видів енергоресурсів в умовах сільськогосподарського виробництва. У лекційному курсі розглядаються основні енергетичні ресурси, системи виробництва, розподілу та споживання енергії в різних галузях АПК, вітчизняний та зарубіжний досвід в галузі енерго- та ресурсозбереження, законодавчі акти, що стосуються ефективного використання енергоресурсів. Також розглядаються основні статистичні, екологічні й економічні показники в сфері енергозбереження і використання енергоощадних технологій виробництва с.-г. продукції та їх взаємозв'язок зі станом навколишнього середовища. Використання відновлюваних джерел енергії в АПК. Практичні заняття побудовані за принципом аналізу енергоспоживання в різних галузях АПК, конкретних виробництвах та внесення пропозицій щодо можливостей енерго- та ресурсозбереження для розглянутих випадків. Час, відведений на самостійну роботу здобувачів, використовується для опрацювання додаткового матеріалу, який не увійшов до теоретичної частини курсу.

Мета вивчення дисципліни полягає у набутті здобувачами компетенцій, знань, умінь і навичок для формування у майбутнього фахівця правильного підходу до постановки та вирішення проблем ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів під час професійної діяльності з урахуванням сучасних методів і прийомів вирішення технічних завдань.

Завдання дисципліни:

- засвоєння ряду загальних методологічних підходів, які широко використовуються при розв'язуванні інженерних задач і сприяють розвитку необхідних практичних навичок в галузі енерго- та ресурсозбереження;

- виявлення ділянок непродуктивних затрат енергоресурсів та реалізації заходів з енергозбереження;

- впровадження енергозберігаючих технологій у виробничу та побутову сферу АПК;
- визначення перспективних напрямів ефективного використання альтернативних (поновлювальних) джерел енергії в сільськогосподарському виробництві;
- розробка схем використання місцевих енергоресурсів;
- проведення розрахунків окремих елементів альтернативного енергопостачання за рахунок поновлювальних джерел енергії: сонця, вітру, біомаси та низькопотенціального тепла.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати: суть, функції, зміст і організацію енерго- та ресурсозбереження в АПК; сучасне законодавство, методичні, нормативні і інші правові документи, які регламентують політику енерго- та ресурсозбереження; методи оптимізації та оцінки ефективності формування різних типів енерго- та ресурсозбереження.

вміти: набувати знання, які мають значення для фундаментальної підготовки фахівців широкого профілю; засвоювати поняття, необхідні для вивчення інших дисциплін і практичної діяльності в сфері енерго- та ресурсозбереження, управління ресурсозбереженням; формувати свій практичний світогляд; формувати здатність приймати правильні рішення в професійній діяльності у сфері ресурсозбереження; формувати комплексну систему енергопостачання об'єктів АПК за рахунок використання поновлювальних джерел енергії; визначати енергетичні і економічні показники при комплексному використанні традиційних та поновлювальних джерел енергії.

ТЕМАТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Проблема енерго- та ресурсозбереження – основна стратегія підвищення ефективності АПК країни.

Тема 1. Енергоресурси та їх використання.

Тема 2. Енергозбереження – пріоритетний напрямок державної політики України.

Тема 3. Енергозберігаючі технології при проектуванні підприємств АПК.

Змістовий модуль 2. Концепції переходу на енергозберігаючі технології в технологічних процесах підприємств АПК.

Тема 4. Енергозберігаючі технології в кормовиробництві та технологічних процесах тваринницьких підприємств.

Тема 5. Використання поновлюваних джерел енергії в АПК.

ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Максимальна оцінка *поточного контролю* дорівнює 60 балів та виставляється за результат виконання та захисту практичних робіт. При цьому обов'язково враховується якість оформлення (правильність одержаних відповідей; повнота та логічність відповіді; наявність висновків) завантаженого на освітній портал звіту з кожного практичного заняття. Захист практичних робіт відбувається за допомогою тестових завдань, що містять 20 питань кожне. Умови допуску до

захисту – оформлення звіту з практичної роботи в повному обсязі та завантаження його на освітній портал. Бали за кожне практичне заняття розраховуються як добуток частки правильних відповідей на максимально можливі бали, які можна отримати за дану роботу згідно з робочою програмою навчальної дисципліни.

Самостійна робота здобувачів виконується у вигляді відповідей на питання у звітах до практичних занять та оцінюється за кожну роботу окремо. Максимальна кількість балів за одну самостійну роботу становить **3–5 балів** залежно від обсягу та складності завдань. Критерії оцінювання наведено у наступній таблиці

Відсоток від максимально можливих балів за самостійну роботу	Критерії оцінювання
90-100	відповіді повні, обґрунтовані, логічно викладені, робота виконана самостійно
68-89	відповіді загалом правильні, але є окремі неточності або поверхневі пояснення
60-67	відповіді частково правильні, недостатньо аргументовані
менше 60 %	відповіді фрагментарні або робота має ознаки несамостійного виконання.

Загальна кількість балів за самостійну роботу впродовж семестру - **20 балів**.

Підсумковий модульний контроль (ПМК) проводиться двічі на семестр у вигляді 30 тестових завдань закритої форми, що формуються та виконуються в системі Moodle. Здобувач отримує допуск до складання ПМК у разі виконання всіх видів навчальної роботи змістового модуля даної дисципліни. ПМК оцінюється від 0 до 10 балів кожний.

Семестровий контроль: диференційований залік. Загальна підсумкова оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових балів, одержаних за всі форми навчальної діяльності, що підлягають оцінюванню відповідно до [Положення про оцінювання знань здобувачів вищої освіти ТДАТУ](#). Розподіл балів наведений у робочій програмі навчальної дисципліни.

ПОЛІТИКА КУРСУ

Для забезпечення високої якості знань необхідно виконувати наступні умови: не пропускати заняття без поважної причини; на занятті мати вже виконану самостійну роботу; систематично брати активну участь в освітньому процесі; чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та захищати звіти з практичних занять; брати активну участь у науково-дослідній роботі студентів; дотримуватись прийнятих норм академічної доброчесності відповідно до вимог [Положення про академічну доброчесність](#).

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Енерго- та ресурсозбереження в тваринництві: підручник/ Б.В. Болтянський та ін. К. : Видавничий дім «Кондор», 2020. 410 с. URL: <https://elar.tsatu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d703bbd3-c84e-4d7a-84eb-1720276e14bd/content>
2. Стратегія енергозбереження в Україні: Аналітично-довідкові матеріали в 2-х томах: Загальні засади енергозбереження / за ред. В.А. Жовтянського, М.М. Кулика, Б.С. Стогнія. Т. 1. К.: Академперіодика, 2006. 510 с.

3. Стратегія енергозбереження в Україні: Аналітично-довідкові матеріали в 2-х томах: Механізми реалізації політики енергозбереження/ за ред. В.А. Жовтянського, М.М. Кулика, Б.С. Стогнія. Т2. К.: Академперіодика, 2006. 600 с.

4. Енергетична стратегія України на період до 2030 р.: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р., № 1071.

5. Корчемний М. Енергозбереження в агропромисловому комплексі/ М. Корчемний, В. Федорейко, В. Щербань. Тернопіль: вид-во «Підручники і посібники», 2001. 984 с.

Силабус погоджено 11 серпня 2025 р.

Завідувач кафедри експлуатації та технічного сервісу машин, к.т.н., доц. Олександр СКЛЯР